

Uchwała Nr XLVIII/370/2013 r.

Rady Miejskiej w Słubicach

z dnia 28 listopada 2013 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 -2017 dla Gminy Słubice

Na podstawie art. 6, ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. z 2005 r., Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2017 dla Gminy Słubice, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Słubic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Piotr Kiedrowicz

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
XLVIII/370/2013 r.
Rady Miejskiej w Słubicach
z dnia 28 listopada 2013 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2017 dla Gminy Słubice.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

II. Cele

III. Opis priorytetów

IV. Podmioty odpowiedzialne za koordynację i realizację Programu

V. Czas realizacji Programu

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

VII. Źródła finansowania

VIII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat w wielu krajach jest traktowane jako ważny problem społeczny. W czasie kilkunastu lat w Polsce powstało wiele dokumentów i zaleceń dotyczących prawa i praktyki w celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielania pomocy ofiarom przemocy i skutecznych oddziaływań na sprawców przemocy w rodzinie.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Doznawana w rodzinie, w miejscu które powinno być bezpieczną przystanią i schronieniem, rodzi poważne konsekwencje w postaci zaburzeń emocjonalnych. Na potrzeby programu przyjęto definicję charakterystyczną z punktu widzenia polityki społecznej, określona w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która przemoc określa jako: „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny,

w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie to przestępstwo, którego odmiany są określone w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany jest artykuł 207 kodeksu karnego dotyczący fizycznego lub psychicznego znęcania się nad członkiem rodziny przewidujący karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, jeśli czyn ten połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat. Inną odmianą przemocy określoną w kodeksie karnym jest stalking, czyli uporczywe nękanie wzbudzająca uzasadnione okoliczności poczucia zagrożenia lub istotnie naruszające jej prywatność. To przestępstwo podlega karze pozbawienia wolności do 3 lat.

Jednakże złożoność problemu przemocy zmusza do wielopłaszczyznowego spojrzenia na to zjawisko.

Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy to krzywdzenie słabszego i jest złem moralnym. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych ludzi. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania.

Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwalaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód jakie poczyniła w ich życiu.

Z perspektywy społecznej widać czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w przeciwdziałanie przemocy mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych.

Badania nad zjawiskiem przemocy są podejmowane od 30 lat. Zainicjowano je w Stanach Zjednoczonych, już wtenczas został zauważony problem związany ze społeczną akceptacją określonych - patologicznych zjawisk związanych z funkcjonowaniem rodziny, dopiero realizacja społecznych kampanii edukacyjnych pozwoliła odkryć stereotypowe postrzeganie zjawisk związanych z krzywdzeniem osób najbliższych im powszechną zgodę na nie. Dzięki temu wiele osób zrozumiało, że same doświadczają traum spowodowanych postępowaniem swoich najbliższych.

Jak wynika z sondażu ulicznego przeprowadzonego we wrześniu tego roku na próbie

65 dorosłych słubiczan, większość mieszkańców naszej gminy tj. 65% zna osoby, które doświadczyły przemocy ze strony swoich najbliższych. Natomiast 69% respondentów stwierdziło, że nie doświadczyło zachowań, które można uznać za przemocowe. Zatem grupa osób, które kiedykolwiek doświadczyły przemocy w rodzinie to 31%.

Trudno oszacować dokładnie rozmiary przemocy domowej w Polsce. Każdego roku do sądu zgłaszanych jest zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie się nad rodziną, ale policja w tym czasie rejestruje około miliona tzw. "awantur w rodzinie", do których jest wzywana. Kilkanaście procent dorosłych kobiet podaje w badaniach, że zostały uderzone przez męża, a wielu rodziców nadal uważa, że sprawienie lania dziecku jest zwykłą metodą wychowawczą.

Na terenie Powiatu Słubickiego funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Słubicach interweniowali z powodu przemocy w rodzinie 249 razy w 2011 roku i 147 w 2012 roku.

Według danych członków Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Słubicach w Gminie Słubice realizowano procedurę Niebieskie Karty w 36 rodzinach (w 2011 roku), w 56 rodzinach (w 2012 roku) i od stycznia do lipca 2013 roku zostały założone 44 Niebieskie Karty.

W przeważającej większości Niebieskie Karty zakładane są podczas interwencji funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Słubicach. W większości są to przypadki, gdy sprawca przemocy był pod wpływem alkoholu.

Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety. Kolejną grupą są dzieci. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc domowa dotyczy także osób starszych i niepełnosprawnych.

Co roku do Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin zgłasza się ponad 30 osób dotkniętych przemocą w rodzinie. W samym 2013 roku zgłosiło się po specjalistyczną pomoc psychologiczną i prawną 17 osób.

Zmniejszenie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zakłada kompleksową pomoc zarówno dla ofiar przemocy w rodzinie, jak i sprawców, dążąc do ograniczania skali problemu przemocy, jego skutków oraz pogłębiania świadomości społecznej. Wymaga on podejmowania równoległych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym korekcyjnym przez wszystkie instytucje i służby powołane do realizacji tych zadań.

Program skierowany jest do:

a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

- dzieci
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych;
- osób starszych;
- osób niepełnosprawnych.

b) sprawców przemocy w rodzinie;

c) przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,

d) społeczność lokalna.

Realizatorami programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- jednostki samorządu terytorialnego;
- służby interwencyjne oraz wymiaru sprawiedliwości;
- organizacje pozarządowe;
- Kościoły i inne związki wyznaniowe.

Program koreluje z następującymi już realizowanymi programami rządowymi i lokalnymi:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym Uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.

- Gminną Strategią Integracji i Polityki Społecznej w Słubicach na lata 2010 - 2015;
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Słubice (uchwalanym corocznie przez Radę Miejską);
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Słubickim na lata 2011 – 2015.

II. Cel programu.

Tworzenie warunków do efektywniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar w Gminie Słubice.

W ramach realizacji Programu wyznaczono pięć priorytetów:

II.1 Periodyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie;

II.2 Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;

II.3 Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;

II.4 Działania podejmowane w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą;

II.5 Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.

III. Opis priorytetów.

Priorytet III.1.

Periodyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

- coroczne zbieranie szczegółowych wiadomości na temat skali i przejawów zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Słubice
- zbadanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie- zdiagnozowanie zasobów i potrzeb,
- aktualizowanie bazy danych o miejscach pomocy oraz monitorowanie sposoby ich funkcjonowania,
- ocena zasobów i deficytów w wymiarze socjalno- bytowym osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zbadanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą,
- badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”
- wprowadzanie „innowacyjnych” rozwiązań programowych.

Priorytet III.2

Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie:

- realizacja kampanii społecznych oraz podejmowanie działań profilaktycznych zarówno piętnujących i ośmieszających przemoc w rodzinie, a także propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich, by uświadamiać błędne stereotypowe przekonania na temat przemocy i ról społecznych u określonych grup.
- działania podejmowane w celu promowania właściwych postaw rodzicielskich i małżeńskich opartych na dialogu, partnerstwie i poszanowaniu drugiego człowieka.
- prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży.
- udzielanie informacji na temat przemocy w rodzinie, udostępnianie materiałów edukacyjnych, szkolenia dla poszczególnych grup zawodowych i społecznych, organizacja wykładów oraz innych przedsięwzięć na temat przemocy domowej dla mieszkańców gminy w szczególności dla rodziców i dzieci.
- zamieszczanie informacji na temat przemocy domowej oraz działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania jej na stronie internetowej www.slubice.pl, oraz w lokalnej prasie.
- wypracowanie i ujednolicenie standardów udzielanej pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Priorytet III.3

Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie:

- organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń, porad, konferencji oraz wdrażanie programów szkoleniowych dostosowanych do lokalnych potrzeb osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- prowadzenie szkoleń i spotkań dla wolontariuszy i innych partnerów społecznych, zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy ,

- wprowadzenie do szkolnych programów kształcenia ogólnego treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom rodzinnym;

- opracowanie oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych dotyczących zapobieganiu przemocy wobec dziecka, wobec partnera, wobec osoby starszej.

Priorytet III.4

Działania podejmowane w zakresie zapewniania ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

- Współpraca i rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie:
- działalność poradni mającej na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przy Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w Słubicach (poradnictwo prawne i psychologiczne oraz zawodowo - socjalne),

- współpraca z ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- ogólnopolski numer telefonu zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie łączący z lokalnymi poradniami lub ośrodkami wsparcia (Niebieska Linia),

- współpraca z Ośrodkami Interwencji Kryzysowej,
- podejmowanie działań mających na celu powstanie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- dostępność mieszkań socjalnych w pierwszej kolejności dla ofiar przemocy w rodzinie;
- udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie;

- systematyczne monitorowanie sytuacji w rodzinach w których dochodzi do przemocy w ramach prac zespołów roboczych;

- wzmocnienie ochrony ofiar przemocy poprzez: opracowanie zaleceń, procedur i materiałów instruktażowych postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla:

- Policji,
- pracowników wymiaru sprawiedliwości,
- służb medycznych,
- pracowników socjalnych,
- nauczycieli i pedagogów szkolnych,
- osób duchownych.

- Wypracowanie i ujednolicenie standardów udzielanej pomocy.

Priorytet III.5

Oddziaływanie na sprawców przemocy.

- organizowanie poradnictwa i pomocy psychologicznej dla sprawców przemocy w rodzinie;
- informowanie i kierowanie na terapię, w tym do programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie;
- wykonywanie przez sprawców przemocy w rodzinie prac użytecznych na rzecz instytucji udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym, jako działanie dobrowolnie podejmowane.

IV. Podmioty odpowiedzialne za koordynację i realizację programu.

Realizatorami Programu są:

1. Urząd Miejski w Słubicach
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach,
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach,
4. Komenda Powiatowa Policji w Słubicach,
5. Prokuratura Rejonowa w Słubicach,
6. Sąd Rejonowy w Słubicach,
7. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
8. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
9. SP ZOZ Słubice,
10. placówki edukacyjne,
11. organizacje pozarządowe.

Koordynacją realizowania zadań Programu zajmuje się:

1. Główny specjalista ds. rozwiązywania problemów społecznych
2. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Słubicach.

V. Czas realizacji programu.

Zakłada się, że:

wszystkie priorytety będą realizowane przez cały czas trwania programu.

VI. Przewidywane efekty realizacji programu.

- Stworzenie lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie,
- Edukacja społeczna w zakresie skutków stosowania przemocy,
- Promowanie wartości rodzinnych oraz metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- Zwiększenie profesjonalizmu osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie dostępności różnorodnej oferty pomocowej dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- Zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

- Wzrost liczby osób korzystających z pomocy instytucji i osób udzielających pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

VII. Źródła finansowania Programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz pozyskane dotacje celowe na realizację zadań z tego zakresu.

VIII. Sposób monitorowania i sprawozdawczości.

Każdy z realizatorów Programu corocznie będzie dostarczał informacje na temat ilości podjętych działań interwencyjnych i pomocowych na rzecz ofiar i sprawców przemocy oraz na temat zrealizowanych założeń Programu z uwzględnieniem danych początkowych i końcowych w okresie sprawozdawczym. Sprawozdania te będą przekazywane koordynatorowi Programu w terminie do końca stycznia każdego roku. Dane zawarte w tych dokumentach będą gromadzone w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Słubicach, który zobligowany jest do przedstawienia Radzie Miejskiej w Słubicach sprawozdania z realizacji Programu w terminie do 31 grudnia 2017 r.